

Forfatter: Ørsted, Hans Christian

Titel: BREV TIL: Ørsted, Sophie Vilhelmine Bertha FRA: Ørsted, Hans Christian (1812-07-07)

Citation: Ørsted, Hans Christian : "BREV TIL: Ørsted, Sophie Vilhelmine Bertha FRA: Ørsted, Hans Christian (1812-07-07)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 296. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000064.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Til Sophie Ørsted, født Oehlenschläger.
Berlin den 7 de Juli 1812.*

Jgaar modtog jeg Deres kjærkomne Brev, og i Dag svarer jeg allerede derpaa, for at holde Dem til god Orden i vor Correspondents. De undrer Dem maaskee over at see Brev fra mig endnu fra Berlin. De vil maaskee troe, at jeg er bleven saa indtagen af denne Stad, at jeg ikke kan forlade den, og endnu mere vil De maaskee troe dette, naar De hører, at jeg endnu bliver her 3 Uger til. Imidlertid kan jeg forsikkre Dem, at dette ingenlunde skeer af nogen Forkjærlighed for Stedet; men nogle Arbeider opholde mig her. Jeg har paataget mig, at oversærtte og omarbejde den lange Afhandling, jeg forleden Aar læste i Videnskabernes Selskab, over den nye chemiske Theori. Denne, et Par før allerede trykte tyske Afhandlinger og den Deel af min første Indledning, som handler om Naturvidenskabens Aand og Inddeling, skulle udgjøre et lidet Bind, under Titel: Versuche eines Physikers sich in seiner Wissenschaft zu orientiren. Det er imidlertid ikke værd, at derom tales meget i Kjøbenhavn, før Bogen kommer ud. Den, som især har foranlediget mig til dette Arbeide, er Geheime - Statsraad Niebuhr, som jeg leverede, hvad jeg paa Dansk har ladet trykke. Han skaffer mig ogsaa en Forlægger, dersom Forlæggeren af den chemiske Journal, hvorfra jeg er Medarbejder, ikke vil indgaae i denne Handel. Niebuhr er en ganske fortræffelig Mand, hjertelig og beleven i Omgang og lærd, i Ordets skjønneste Forstand. I enhver Videnskab er han paa en forunderlig Maade hjemme. Om Chemi taler han som en Chemiker. Ikke blot den almindelige Theori har han; men han har ogsaa megen Kundskab om det Enkelte deri og taler derom med en rigtigere Dom, end mans. 297vil finde hos mange Chemikere. Men jeg maa ogsaa sige Dem, at han er den Eneste her, hvis Omgang gjør mig nogen ret Glæde. Weit, som ellers er min meget gode Ven, og som jeg dagligen seer, mener det vel meget godt. men er i høieste Grad eensidig. Han er næsten krystalliseret i sine undersøgelser over Mineraliernes Krystaller. De andre Berliner Lærde tilfredsstille mig lidet. Hermbstädt er den, som paa en Maade har viist sig mest forekommende; men han er mig en raa Egoist, med al sin Høflighed, og en svagelig Videnskabsmand. Klaproth har viist sig ret god og forekommende og vilde være mig blandt de Kjæreste her for sit aabne Væsen og sin Retskaffenhed, dersom ikke den Omstændighed, at han især har henvendt sin hele Flid paa en Deel af Videnskaben, som jeg mindst har dyrket, gjorde, at vi kun have saa Berøringspunkter. De andre Berlinere ere ogsaa ret høflige og love Alt, hvad man vil forlange af dem, men holde Intet. Fischer, Erman og Simon have Alle lovet mig at vise mig deres Samlinger af physiske Instrumenter; men endnu har Ingen havt den Samling at huske det, ja Fischer var forleden saa ganske gaaet fra sin, at han var ude, da jeg efter Aftale kom for at see den. Schleiermacher har heller ikke gjort mig megen Glæde. Jeg var i de første Dage efter min Ankomst hos ham, men fandt ham saare occuperet. Han svarede næsten Intet uden ja og nei, paa hvad jeg spurgte ham, bad mig knapt komme igjen og har ikke været hos mig. Nyligen traf jeg ham i Akademiet, hvor han heller ikke gjorde mindste Forjøg til at fornye Bekjendtskabet. Siden har jeg hørt af Niebuhr, at Schleiermacher næsten aldrig er at bevæge til at tale om videnskabelige Gjenstande; men ellers elsker han Selskabelighed og er saa meget i store Selskaber, at man, naar man vil have ham hos sig, maa byde ham 3 Dages. 298forud. Berlinerne ere overhovedet formeget beskjæftigede eller geskjæftige, om man vil. Dette fordærver nu Alt for en Fremmed; thi formedelst det haarde Tryk, Landet ved de senere Aars Begivenheder har lidt, kan man ikke vente Andet, end hvad der er skeet, at Enhver indskrænker sig og altsaa ikke let indbyder Nogen til sig. At sætte Sammenkomster ved Theetiden i Stedet for, har man, som det synes, endnu et ret ført i Brug, hvilket dog vilde være meget passende. Ved et Par saadanne har jeg dog været. Niebuhr har sagt mig sin Theetid, og jeg har ogsaa profiteret deraf, og det med dobbelt Fornøielse, fordi det var hos ham. I Paranthes være det sagt, at man der drikker ligesaa god Thee som i Kjøbenhavn, hvilket ellers af naturlige Grunde ikke er Tilfældet her. De spørger naturligviis: men hvorfor taler De ikke et Ord om Fichte? Jeg har været nogle Gange hos ham og har Intet at klage. Han har modtaget mig saa venskabeligt, som jeg kunde forlange; men ret ofte er jeg ikke kommen til ham, fordi der efter vor Forskjellighed i Forestillingsmaade, især over Naturen, ikke kan finde nogen ret alsidig Meddelelse Sted mellem os. Kjært er det mig imidlertid at høre, at han med saa megen Varme endnu erindrer sig Danmark. De forestiller Dem let, at De ikke er glemt ude deraf, saalidet som Anders.

Universitetet her er vistnok blandt de bedste. Lærefagene ere, om ei overalt, saa dog i det Hele taget, særdeles vel besatte. Studenternes Antal skal være 600 og vilde i roligere Tider sikkert endnu være Større. Universitetsbygningen er et forhenværende prindseligt Palais. Det har en god Beliggenhed og en herlig Have. Det er kun Skade, at den venstre Fløi endnu beboes af en General v. Hacke, der har for megen Point d'honneur til at lade sig uddrive af det gemene Bedste. Mærkværdigt er det, at det, som kunde synes Universitetetss. 299bedste Side, ikke er bet, nemlig den experimentale Naturvidenskab. Man har deri mange Lærere, men ikke een, der ganske fylder sin Plads. Man har nemlig valgt Byens berømteste Mænd af Faget og overtalt hver til at læse over sin Deel, mod et lidet Gratiale. De tilhøre derfor kun Universitetet halvt. Erman læser over Physiken, uden Betaling, men ogsaa uden Experimenter. Fischer læser over den mathematiske Physik, men i en fra Universitetet langt fraliggende Deel af Byen. Klaproth læser analytisk Chemi, vistnok overmaade godt, men for den øvrige Chemi er han efter Videnskabernes mange Fremskridt neppe den Rette. Hermbstädt holder et ganske godt Philistercollegium over den anvendte Chemi og beiläufig over sine egne Fortjenester.

See, her har De nu et heelt Halvark over allehaande lærde og kuriøse Materier. Dette er noget fattigt i Sammenligning med Deres skjønne, livfulde Brev; men jeg havde det nu ikke bedre, jeg maa altsaa bede

Ørsted, Hans Christian , *Breve fra og til Hans Christian Ørsted,*

Dem tage til Takke. Hils Alle igjen, fra hvem De hilste mig i Deres Brev. Den gode Spies giver jeg i Overensstemmelse med Sandhed det Vidnesbyrd, at han er større end vor Ven Schumacher.

Siig Oehlenschläger, at han ikke faaer Brev fra mig, før jeg har været i Weimar.

Lev nu vel og skriv snart igjen til Deres

H. C. Ørsted.

Niebuhr beder om en Afskrift af den gamle Vise, hvori alle de smaa Billeder vendte sig omkring.